

Sygn. akt VIII U 247/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st.sekr.sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy F. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania F. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 3 grudnia 2012 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje F. N. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od daty złożenia wniosku.

/na oryginale właściwy podpis/

Artykuł I. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 3 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy F. N. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie wykazał on 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca F. N. domagał się przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, podnosząc, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez 19 lat wykonywał prace dekararskie.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż nie uznał zatrudnienia od 17 stycznia 1991 roku do 28 lutego 1993 roku w R.-B. jako pracy w warunkach szczególnych, bowiem pracodawca w świadectwie pracy wskazał, że wnioskodawca wykonywał prace przy lutowaniu elementów oraz pracował na stanowisku dekarza. W oparciu o dowody przedłożone w sprawie nie ma możliwości stwierdzenia w jakim okresie wnioskodawca rzeczywiście pracował w warunkach szczególnych.

W piśmie procesowym z dnia 10 maja 2013 roku organ rentowy wskazał, iż po dokonaniu ponownej analizy sprawy uznał do okresów składkowych i nieskładkowych okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym od 28 listopada 1968 roku do 1 grudnia 1973 roku. Nadal natomiast nie uwzględnił okresu od 2 grudnia 1973 roku do 31 grudnia 1973 roku, bowiem wnioskodawca w swoim oświadczeniu oraz świadkowie nie podali dokładnej daty dotyczącej pracy w

gospodarstwie – podano jedynie grudzień 1973 roku. Organ rentowy podał, iż wnioskodawca nadal nie wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 24 lata, 11 miesięcy i 26 dni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

F. N., ur. (...), w dniu 29 października 2012 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Nie jest członkiem OFE. W toku postępowania przed organem rentowym udowodnił 24 lata, 11 miesięcy i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy zaliczył do okresów składkowych i nieskładkowych okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym od 28 listopada 1968 roku do 1 grudnia 1973 roku.

Decyzją z dnia 3 grudnia 2012 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, iż wnioskodawca nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Do okresów pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 20 maja 1976 roku do 16 października 1991 roku oraz od 17 października 1991 roku do 28 lutego 1993 roku (niesporne).

W okresie od 28 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1973 roku wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym (dowód: zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – k. 50 w zw. z k. 37 – 38 akt sprawy).

W okresie od 20 maja 1976 roku do 16 października 1991 roku wnioskodawca był zatrudniony w Warsztacie D. – Blacharskim W. S. w G., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w charakterze blacharza – dekarza natomiast w okresie od 17 października 1991 roku do 28 lutego 1993 roku był on zatrudniony w R. – B. Zakład (...), Wodno – Kanalizacyjny, C. O., Gazowy i Elektryczny T. R. w R., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w charakterze blacharza – dekarza.

Praca wnioskodawcy polegała na dokonywaniu wymiany rynien, opierzeń blacharskich nadrynnowych, opierzeń kominów, koszy ściekowych przy rurach. Prace te wymagały lutowania. Blachy były ocynkowane i miedziane w przypadku obiektów zabytkowych. Wnioskodawca pracował przy remontach dachów.

T. R. w 1991 roku przejął zakład blacharsko – dekarzki wraz z zatrudnionymi pracownikami od W. S., gdy przeszła ona na emeryturę. T. R. nie przejął od W. S. dokumentacji pracowniczej (dowód: poświadczenie o okresach zatrudnienia na kartach 82- 85 legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy Seria (...) w kopercie – k. 71 akt ubezpieczeniowych, świadectwo pracy – k. 25 akt ubezpieczeniowych, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k. 25 akt ubezpieczeniowych, kserokopia zaświadczenia – k. 22 akt sprawy, zeznania świadka T. R. – k. 37 verte akt sprawy, zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – k. 50 w zw. z k. 37 – 38 akt sprawy).

Decyzją z dnia 24 czerwca 1998 roku Państwowy Terenowy Inspektor Sanitarny w W. stwierdził u wnioskodawcy chorobę zawodową w postaci nowotworu krtani. W uzasadnieniu decyzji inspektor stwierdził, iż wnioskodawca pracował w charakterze blacharza – dekarza i miał bezpośredni kontakt z czynnikiem rakotwórczym jakim jest smoła, papy smołowcowe, papy bitumiczne. W czasie wykonywania czynności zawodowych wnioskodawca był narażony na wdychanie oparów smołowych (dowód: kserokopia decyzji – k. 6 akt sprawy).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka T. R. oraz wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony, bowiem były one zgodne, spójne, wzajemnie się uzupełniały oraz znalazły potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł III. Odwołanie wnioskodawcy F. N. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wnioskodawca swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (**§ 2 ust. 2**).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca ukończył 60 rok życia oraz nie jest członkiem OFE.

Wobec zarzutu organu rentowego, iż wnioskodawca nie udokumentował okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 25 lat oraz 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych przebytego do dnia 1 stycznia 1999 roku, spornym pozostawało ustalenie tych okoliczności.

Organ rentowy uwzględnił do okresów składkowych i nieskładkowych okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym od 28 listopada 1968 roku do 1 grudnia 1973 roku. Organ rentowy nie uwzględnił okresu od 2 grudnia 1973 roku do 31 grudnia 1973 roku, bowiem wnioskodawca oraz świadkowie w toku postępowania wyjaśniającego nie podali dokładnej daty dotyczącej pracy w gospodarstwie – podano jedynie grudzień 1973 roku. Sąd zważył, iż wnioskodawca w toku postępowania sądowego zeznał, że pracował w gospodarstwie rolnym do końca grudnia 1973 roku. Nadto, zeznał, iż pisząc we wniosku, że pracował do grudnia 1973 roku miał na myśli, że pracował do końca grudnia 1973 roku.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy i dlatego przyjął, że wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym od 28 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1973 roku. Zatem, po doliczeniu 30 dni pracy w gospodarstwie rolnym wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w wymiarze przekraczającym 25 lat.

W dalszej kolejności należało ustalić, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane okresy zatrudnienia wnioskodawcy od 20 maja 1976 roku do 16 października 1991 roku oraz od 17 października 1991 roku do 28 lutego 1993 roku.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy wnioskodawcy w spornych okresach. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz z zeznań świadka i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

Po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym Sąd stwierdził, iż wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych w spornych okresach od 20 maja 1976 roku do 16 października 1991 roku oraz od 17 października 1991 roku do 28 lutego 1993 roku.

Fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Niewątpliwie fakt ten wynika z adnotacji dokonanych w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy – poświadczenie o okresach zatrudnienia na kartach 82 – 85. Adnotacje zawierają konkretne daty początku zatrudnienia wnioskodawcy oraz ustania zatrudnienia. Nadto, adnotacje opatrzone zostały pieczętkami firmowymi pracodawców. Fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach potwierdza również świadectwo pracy z 24 marca 2003 roku, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 3 lipca 2012 roku oraz kopia zaświadczenia z 9 sierpnia 1991 roku. Fakt ten potwierdziły również zeznania świadka T. R. – pracodawcy wnioskodawcy – który zeznał, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę blacharza – dekarza. Świadek podał zakres czynności wykonywanych przez wnioskodawcę. Jako bezpośredni przełożony wnioskodawcy świadek był najlepiej zorientowany co do zakresu obowiązków wnioskodawcy, jak również co do charakteru i specyfiki pracy wnioskodawcy w spornym okresie. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować wiarygodność zeznań świadka w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy wnioskodawcy w spornym okresie. Jak już zostało wskazane, zeznania świadka zgodne były z zeznaniami wnioskodawcy oraz znalazły odzwierciedlenie w zebranych materiale dowodowym, tj. w legitymacji ubezpieczeniowej, świadectwie pracy, świadectwie pracy w warunkach szczególnych, kopii zaświadczenia o pracy.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że okresy zatrudnienia wnioskodawcy od 20 maja 1976 roku do 16 października 1991 roku oraz od 17 października 1991 roku do 28 lutego 1993 roku winny zostać potraktowane jako okresy pracy w szczególnych warunkach. W tym okresie wnioskodawca stale i w pełnym

wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, w charakterze blacharza – dekarza, tj. pracę wymienioną w wykazie A, dziale XIV, poz. 16 cytowanego rozporządzenia, tj. prace dekarские.

Uwzględnienie ww. spornych okresów zatrudnienia wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie Sądu, wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od daty złożenia wniosku, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

SSA w SO H. Witkowska - Zalewska

Zarządzenie :

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i aktami rentowymi doręczyć pełnomocnikowi pozwanego

SSA w SO H. Witkowska - Zalewska